

Mødet den 5. Decbr. 1940.

Fraværende: Johanne Berg, Kai Blicher, Vald. Kloster, Hans Madsen og Chr. Nielsen.

1. (J. Nr. 424—1940). Arbejds- og Socialministeriets Godkendelse af Billedskærerarbejdet i **Vandre-hjemmet** i Risskov som Beskæftigelsesarbejde med Tilskud fra Staten.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 909—1940), Indenrigsministeriets Godkendelse af Licitationstilbudene paa Jord- og Betonarbejde samt Tunnelarbejde ved den **neurologiske Afdeling** ved Kommunehospitalet.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 821—1940). Meddelelse fra Sagfører S. Holmark om, at Kommunen ved Tvangsauktion har overtaget **Ejendommen Nygade 6** for 3000 Kr.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 822—1940). Meddelelse fra Landsrets-sagfører Zethner Møller om, at **Ejendommen de Mezavej 22** ved Tvangsauktion er overtaget af Fru Daugbjerg, Aarhus, for et saadant Bud, at Kommunens Tilgodehavende dækkes.

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 908—1940). Andragende fra Bygnings-snedkernes Fagforening om Tilskud paa $\frac{1}{3}$ af Udgifterne til et Fagkursus for arbejdsledige Bygningssnedkere.

Anbefalet af Budgetudvalget, idet Kommunens Andel vil andrage ca. 600 Kr.

J. P. N. Siig havde ikke noget imod, at Bygningssnedkerne fik den Undervisning; det var en god Maade for arbejdsledige at blive beskæftiget paa. Men det burde være saadan, at disse Fagkursus kunde afholdes af Folk fra Aarhus, i Stedet for at man skal hente Lærerne fra København.

Thomas Christensen kunde for saa vidt slutte sig hertil. Men nu var dette Kursus arrangeret med Lærere fra Teknologisk Institut, og saa burde man bevilge Tilskudet dertil.

J. P. N. Siig var klar over, at der intet kunde ændres ved dette Kursus; men det burde undersøges, om man i Fremtiden kan ordne sig som af Taleren nævnt.

Stecher Christensen havde tidligere rejst dette Spørgsmaal i Byraadet, idet Taleren ogsaa fandt det urimeligt at hente Lærerkræfter i København, hvilket ogsaa gjorde disse Kursus en hel Del dyrere. Man burde henstille til Organisationerne, naar de tilrettelægger saadanne Kursus, da at lave dem med Lærere fra Aarhus.

Borgmesteren mente, man kunde henstille til Fagorganisationerne at undersøge dette Forhold.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 945—1940). Andragende fra Brandkommissionen om Bevilling af 5000 Kr. til interimistiske Garager til **Brandvæsenets udstationerede Køretøjer.**

Anbefalet af Budgetudvalget saaledes, at Brandkommissionen, naar Beløbet skal bruges, maa fremkomme med en ny Indstilling.

Borgmesteren meddelte, at der først var Tale om 10000 Kr., og det blev senere ned-

sat til 5000 Kr., men nu var der truffet en Ordning, saa der i Øjeblikket ikke var Brug for Pengene.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 812—1940). Andragende fra **Kirkens Korshær** om Tilskud til Dækning af Underskud ved Driften af Hærens Herberg.

Socialudvalget anbefaler, at der ydes et Tilskud paa 1500 Kr.

Budgetudvalget tiltræder Indstillingen, men saaledes, at det meddeles Andragerne, at Tilskudet ikke kan forventes fornyet efter indeværende Regnskabsaar.

I. C. Sørensen kunde tiltræde Forslaget, da Kirkens Korshær gjorde et meget nyttigt Arbejde, og de havde administreret billigere, end da Kommunen havde Herberget. Nu var Socialudvalgets Formand ikke til Stede, ellers vilde Taleren have spurgt ham, hvorvidt han havde lovet at dække Underskudet.

Borgmesteren troede ikke, der var givet specielle Løfter derom, for Kirkens Korshær var dengang villige til at overtage Herberget.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 848—1940). Andragende fra Vor Frue Sogns Menighedspleje om, at Tilskudet til en **Diakonisse** overgaar til Menighedsplejen samt Forslag fra Stefansforeningen om en lignende Ordning i Sct. Pauls Sogn.

Fra Socialudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Tilbagesendes Budgetudvalget, idet man skal meddele, at man intet har imod, at de 3 Tilskud à 700 Kr. der ydes til Stefansforeningen, overføres til henholdsvis Sct. Pauls Sogns og Vor Frue Sogns Menighedspleje med 700 Kr. til hver, idet der ikke herved sker nogen Forøgelse

af Kommunens samlede Tilskud til Menighedsplejerne og Stefansforeningen. Tilbage til Stefansforeningen bliver kun et Tilskud paa 700 Kr. til Søster Gerda.«

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 699—1940). Indstilling fra Parkudvalget om **Udsmykning af Byen** i Jubilæumsaaret.

Fra Aarhus Turistforening forelæa en Skrivelse med forskellige Forslag til Udsmykning af Byen i Jubilæumsaaret 1941.

Fra Stadsgartneren forelæa følgende Skrivelse:

»Forslaget synes at indebære gode Muligheder for en festlig Markering af Byjubilæet i 1941. Et Arrangement med omfattende Udsmykning af en By med Blomster paa lignende Maade har, saavidt mig bekendt, ikke tidligere været iværksat i Landets Byer, og en udbredt hensigtsmæssig Anvendelse af Flagudsmykning vil yderligere bidrage til et festligt Helhedsindtryk.

Hvad angaar Forslag I, Gadeudsmykning, vil denne kunne udføres paa Kommunens Foranstaltning, Cementbeholdere, tilplantede med Blomster, vil under normale Forhold, efter nærmere Aftale med Færdselsautoriteterne, kunne anbringes i et Antal af ca. 900 paa Byens Torve, Pladser, Gader og paa Midterrabatterne i Marselis Boulevard og Ringgaderne.

Cementrør af passende Kvalitet vil formentlig kunne fremskaffes i fornødent Antal hos de herværende Cementfabrikker. Bekostningen ved Forslagets Gennemførelse vil udgøre ca. Kr. 17000, nemlig Kr 7000 for Planter, og Resten til Arbejdsløn, Transport af Varer, Jord, Planter samt Tilplantning. Planterne vil

i alt væsentlig kunne produceres i Aarhus Kommunes Gartneri.«

Tiltraadt af Parkudvalget.

Fra Budgetudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Det indstilles, at Parkudvalget faar Bemyndigelse til at iværksætte Forslag I til Gadeudsmykning i Overensstemmelse med Stadsgartnerens Indstilling, saaledes at Udgiften hertil sættes paa en særlig Konto for Udgifter i Anledning af Byjubilæet.«

B o r g m e s t e r e n anbefalede Indstillingen, idet der allerede nu skulde foretages visse Forberedelser til en saadan Udsmykning. Ellers vilde man ved Budgetbehandlingen drøfte at afsætte et Beløb til Dækning af Udgifter ved Jubilæet.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 926—1940). Indstilling fra Skoleudvalget om Anskaffelse af **Nødbelysning og Forbindingskasser** til Skolerne.

Følgende Indstilling forelaa:

»Under Henvisning til medfølgende Skrivelser af ²¹/₁₀ og ¹⁹/₁₁ d. A. fra Stadsarkitekten skal man tillade sig at meddele, at Skolernes Tilflugtsrum i det væsentlige er færdige, men at der dog endnu mangler enkelte Ting, saaledes Nødbelysning og Sanitetsmateriel.

Man tillader sig at indstille, at Skoleudvalget faar Bemyndigelse til at anskaffe Nødbelysning som af Stadsingeniøren foreslaaet i medfølgende Skrivelse af ¹²/₁₀ d. A. samt Forbindingskasser fra Falcks Redningskorps i Henhold til vedlagte Tilbud af ²⁸/₁₁ d. A. hvilke Anskaffelser ialt vil medføre en Udgift paa ca. 1200 Kr,

Det bemærkes, at de ca. 50000 Kr., der herefter vil være anvendt til Indrettelse af Tilflugtsrum samt Mørkelægning i Skolerne, ikke kan afholdes af Skolevæsenets ordinære Budget.«

Tiltraadt af Budgetudvalget.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 906—1940). Andragende fra **Aarhus—Hammel—Thorsø** Jernbaneselskab om Indbetaling af Kommunens Andel i Underskudet for 1939—40 samt Indkaldelse til Møde i Aarhus den 6. December.

Fra Budgetudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Under Forudsætning af, at samtlige lodtagne Kommuner indbetaler deres Anparter, anbefales det, at Kommunernes Andel i Underskudet, 11767,32 Kr. anvises til Udbetaling.«

Borgmesteren anbefalede Indstillingen og antog, at man paa Mødet ligesom for Odderbanens Vedkommende vilde drøfte indeværende Aars Forhold og eventuelle Vanskeligheder.

Stecher Christensen foreslog, at man til at deltage i Mødet valgte Borgmesteren sammen med Byraadets Repræsentant i Banens Bestyrelse.

Indstillingen vedtoges. Stecher Christensens Forslag tiltraadtes.

12. (J. Nr. 896—1940). Forslag fra Byraadsmedlem Thomas Christensen om Oprettelse af et **Folkkekøkken**.

Følgende Forslag forelaa:

»Kommunen opretter et Folkkekøkken, saa den mindre bemidlede Del af Befolkningen faar let Adgang til for billige Penge at faa god og vel tillavet Mad. I Forbindelse med

Køkkenet oprettes der et passende Antal Spise-lokaler i Byen.«

Fra Budgetudvalget forelaa følgende Erklæring:

»Videresendes til Aarhus Byraad, idet Budgetudvalget henholder sig til, hvad der tidligere er drøftet i Byraadet herom.«

B o r g m e s t e r e n henviste til, at der paa et tidligere Møde blev nedsat et saakaldt Velfærdsudvalg, der skulde drøfte den mest praktiske Maade, hvorpaa saadanne Foranstaltninger kunde iværksættes i indeværende Vinter, og Udvalget havde ogsaa beskæftiget sig med det foreliggende Spørgsmaal. Thomas Christensen var ikke til Stede ved dette Møde, og det var vel Grunden til, at han nu fremsatte sit Forslag.

T h o m a s C h r i s t e n s e n var paa dette Tidspunkt bortrejst og havde ikke set noget derom i Byraadets Forhandlinger eller Forhandlingsprotokol. Der var ligesom under sidste Krig en ekstraordinær Situation, og dengang havde man i et Par Aar et Folkekøkken, som kun gav et ringe Underskud; men det blev nedlagt, fordi der ikke fandtes Spiselokaler. Men saadanne kunde nok skaffes, f. Eks. i Havnens Varmestuer, der for Tiden ikke var meget benyttede. I Aalborg og København havde man i mange Aar haft Folkekøkken, en Institution, der var til stor Gavn for mange, ikke mindst enlig stillede, og der kunde næppe gøres saglige Indvendinger mod Oprettelse af et saadant. Men Taleren var tilfreds, hvis man i Velfærdsudvalget vilde tage Spørgsmaalet op.

S t e c h e r C h r i s t e n s e n pegede paa, at Spørgsmaalet havde været drøftet flere Gange, og der var antydet forskellige Metoder til Gennemførelse af Sagen. Udvalget vilde antagelig arbejde

videre dermed og eventuelt foreslaa et eller andet Udvalg, som det sorterer under. Der var ingen Grund til at lave Panik i denne Sag; der arbejdes dermed, og der var vist Enighed om, at man før eller senere maa gaa til Oprettelse af Folkekøkkener. Thomas Christensen kom som sædvanligt for sent med sine Forslag.

Thomas Christensen mente ikke, det var for sent, saa længe Køkkenet ikke var oprettet. Man havde før haft offentlig Bispisning af fattige, men det var ogsaa inddraget.

Sagen toges til Efterretning.

13. (J. Nr. 946—1940). Indstilling fra Budgetudvalget om **Beskæftigelsesforanstaltninger.**

Fra Stadsingeniøren forelaa følgende Forslag:

»Til de hermed fremsendte Forslag til Beskæftigelsesarbejder i Aarhus beregnet for 2 Aar skal jeg bemærke:

Det drejer sig om følgende:

A. Tidligere ansøgte Beskæftigelsesarbejder:

1. Afgravning ved Langenæs
 - a) Tunellen..... 300000 Kr.
 - b) Afgravningen 620000 »
2. Riis Skov Strandvej..... 1.340000 »

B. Forslag til nye Beskæftigelsesforanstaltninger:

3. Udvidelse af Holmevej.. 325000 »
4. Vejforlægning ved Varna 356000 »
5. Kystsikring Varna-Ballehage..... 73000 »
6. Svømmestadion ved Varna 400000 »
7. Skiløjpe i Marselisborg Skov..... 5000 »

At overføre 3.419000 Kr.

Overført 3.419000 Kr.

8. Cykle- og Gangsti langs Aarhus Aa og Brabrand Sø	642000 »
9. Cyklevej langs Stranden fra Aarhus til Kalø	330000 »
10. Delvis Overdækning af Banegraven (Hallssti, Demokraten, Garager, Mellembro)	1.701000 »
11. Omlægning af Zoologisk Have	205000 »
12. Gennemføring af Jyllandsallé fra Bygrænsen til Rosenvangs Allé	430000 »
C. Arbejder med Tilskud fra Vej fonden:	
13. Omlægning af Dr. Margrethesvej	120000 »
14. Omlægning af Viborgvej.	223000 »
15. Omlægning af Brendstrupvej	482000 »

Den samlede Sum udgør Kr. 7.552000 Kr.

Projekterne er saavidt klarlagt, at Ansøgning om Tilskud kan indsendes i den Udstrækning og Rækkefølge, Byraadet bestemmer. Af Hensyn til Bedømmelsen vil det være ret nødvendigt snarest at gennemgaa dem i Beskæftigelsescentralen for at faa Oplysning om, hvilke Tilskud der kan forventes, idet Centralen efter den ny Lov tager Bestemmelse i hvert enkelt Tilfælde.

Et enkelt Arbejde, Skiløjpen i de sydlige Skove, skal jeg dog foreslaa taget ud og sat i Gang som Julearbejde ved Kommunens egen Foranstaltning. Der kan herved skaffes 30—35 Mand Beskæftigelse i Ugerne op til Jul, og

da der kun er faa i Arbejde for Tiden, vil det være meget kærkomment.

Hermed følger Indstilling og udførlig Oversigt over samtlige Arbejder.*

Fra Budgetudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Det indstilles, at Projekt Nr. 7, Skiløjpe i Marselisborg Skov, udføres straks som almindeligt kommunalt Arbejde, saaledes at Udgiften hertil tages paa Skovudvalgets Budget.

Af de øvrige Projekter skal man indstille, at der søges om Tilskud til nedennævnte, saaledes at Projekterne udføres i den anførte Rækkefølge:

Beskæftigelsesarbejder og Foranstaltninger.

I Afgravning ved Langenæs, Skanderborgvej
a. Tunnel. b. Afgravning.

II Kystsikring Varna—Ballehage.

III Delvis Overdækning af Banegraven.

Arbejder med Tilskud fra Vejfonden:

I Omlægning af Dr. Margrethes Vej.

II do. af Viborgvej.

III do. af Brendstrupvej.*

Borgmesteren udtalte, at den lange Liste viste, at der ikke var Mangel paa Arbejdsemner i Aarhus. I Foraaret var man langt fremme med Tilrettelæggelsen af de store Arbejder ved Randers Landevej, Kaserne og Flyveplads; men af Hensyn til Vanskeligheden ved at fremskaffe Materialer og af andre Grunde maatte disse Ting stilles i Bero. Der var allerede paaført Kommunen store Udgifter til disse Projekter, bl. a. til Køb af store Arealer. Ved et Møde i Ministeriet lovede man at være lydhør overfor Kommunen, naar man søgte Støtte til andre Opgaver i Stedet for. I Juni Maaned indsendtes Forslag til Afgrav-

ning af Jorden ved Skanderborgvej og Opfyldning af Mosegaardens Arealer samt Bygning af en Tunnel under Banen, der senere kunde indgaa som Led i en almindelig Vej til Arealerne i Viby. Ligeledes var der udarbejdet Projekt til en Strandvej til Riis Skov. Dette Spørgsmaal havde tidligere været fremme, ganske vist paa en noget anden Maade, idet det skulde ske i Forbindelse med en Omlægning af Banen fra Lystrup til Aarhus, saa det nuværende Stykke af Banen blev fjernet; men det vilde Statsbanerne ikke forhandle om paa nuværende Tidspunkt. Der blev saa udarbejdet Projekt til en saakaldt Altanvej, der skulde gaa højere oppe; men der var ikke helt Enighed om dette Projekt, og der var heller ikke kommet endelig Svar fra Ministeriet paa Andragendet om Tilskud hertil, saa muligvis kom andre Ting til at træde i Stedet for denne Vej. Angaaende Afgravningen ved Skanderborgvej havde Ministeriet i September lovet et Tilskud paa 40 %, eventuelt 50 %, men det var saa lidt, at Kommunen ikke kunde klare Resten, hvorfor man havde sendt Sagen tilbage til Beskæftigelsescentralen og bedt dem overveje Sagen en Gang endnu; men det var kedeligt, at det skulde trække saa længe ud med Afgørelsen af Sagerne. I Stedet for Altanvejen til Riis Skov foreslog man nu i første Række Kystsikringen ved Varna, som var i høj Grad tiltrængt, samt Overdækning af Banegraven ved Bruunsbro. Denne Sag var egentlig først rejst af Malermester Staalby; men Udvalget var enigt om, at der i høj Grad trængtes til Parkeringspladser paa dette Sted, og ved Overdækning langs Hallssti kunde der skaffes Plads til et stort Antal Biler. Firmaet Christiani & Nielsen havde beskæftiget sig med dette Spørgs-

maal og udarbejdet et Projekt dertil, og Statsbanerne havde ogsaa nogen Interesse derfor, dog maaske ikke i en Overdækning i saa stor Udstrækning som efter Forslaget. Andet Afsnit omfattede Overdækning langs den nordre Side og eventuelt en Bro fra Orla Lehmans Allè til Helgolandsgade. Der var ogsaa Tale om en betydelig Udvidelse af Bruunsbro, men Statsbanerne var ikke glad for større Overdækning her, saa længe de brugte Damplokomotiver. Hvis der altsaa var Mulighed for at faa et Tilskud til denne Overdækning, vilde man forsøge dette Arbejde. De øvrige Beskæftigelsesforslag vilde saa komme i 2. Række. Angaaende Vejanlægene, saa manglede der et Stykke af Grenaavej og Viborgvej. Man foreslog nu at gøre disse Landeveje færdige, hvorefter man vilde tage Udvidelsen af Brendstrupvej. Det var altsaa de Forslag, man vilde tage i 1. Række, og der manglede saa blot, at Statens Beskæftigelsesudvalg vil stille sig lidt mere imødekommende og fremme Sagerne lidt hurtigere, end det er sket hidtil. — Stadsingeniøren var til Stede og vilde nu give en kort Oversigt over de forskellige Projekter.

Stadsingeniør R a m b ø l l henviste til de store Arbejder, der blev gennemført efter Beskæftigelsesloven i 1937, hvor man fik indtil 100 % Tilskud. Den nuværende Lov gav ikke en fast Procentdel, men der fandtes et bestemt Beløb til Fordeling, og det kunde derfor være af Betydning at komme først med sine Planer, for jo hurtigere man kunde faa Andragenderne frem, jo lettere vilde det gaa. Afgravningen ved Langenæs vilde omfatte ca. 200000 m³ Jord. Jorden skulde køres til Mosegaarden i Viby, og ved at bygge Tunnellen under Banen sparedes der i Transport-

udgifter 1,50 Kr. pr. m² eller 300000 Kr., og denne Besparelse vilde kunne betale Tunnellen. Men der skulde forhandles med Statsbanerne derom, og det gik ofte langsomt, saa man maatte regne med, at det vilde vare 1 Aar, før Tunnellen kunde bygges; derfor var det tidsnok at opsigte Haverne til næste Efteraar. Kystsikringen ved Varna var meget paakrævet, da Havet hvert Aar gravede væk af Skrænterne. Dette Projekt vilde antagelig faa en velvillig Behandling i Centralen, da det drejede sig om Bevarelse af værdifulde Arealer. Svømmestadion ved Varna var foreløbig udskudt, men ved at anlægge Høfder kunde der samtidig indvindes Sand til dette. Overdækningen af Banegraven omfattede en Udvidelse af Hallsti til 8 m foruden Parkeringsarealet. Det blev selvfølgelig dyre Parkeringspladser; men man fik samtidig en udmærket Gade og kunde udnytte Grundene langs Hallsti. Hvis der kunde faas Tilskud dertil, kunde der ogsaa indrettes Parke-ring under Gaden med en Nedkørsel ved begge Ender. Dersom man kunde faa en Udvidelse af Bruunsbro, vilde en Bro over Baneterrænet ved Orla Lehmanns Allé være meget nyttig. Angaaende Cyklestien til Brabrand var det Meningen, at den skulde begynde ved Ceres eller Frichs og gaa langs Aaen helt uden om Søen; men om dette Arbejde skulde der først forhandles med Aaby og Brabrand. Forøvrigt kunde der laves en ideel Kaproningsbane paa Brabrand Sø. I København havde man faaet et stort Tilskud til Bevarelse af grønne Omraader omkring Byen. Efter denne Lov skulde Kommunerne kun betale 25 % af Arbejdslønnen, medens Resten blev ydet som Tilskud. Arbejdet med Cyklestien kunde altsaa eventuelt udføres for en ringe Sum, og da det

næsten alt sammen var Arbejdsløn, vilde det bevirke en stor Besparelse paa Socialkontoret. Til Landevejene kunde der ydes Tilskud fra en særlig Vejfond udover de sædvanlige Motorpenge. Viborgvej og Dr. Margrethesvej burde gøres færdige ligesom de øvrige Landeveje, og man havde medtaget Brendstrupvej, fordi der efter Loven gives Tilskud til Biveje, der skal optages som Hovedveje. Efter Planen fik Brendstrupvej en Kørebane paa 10 m samt Cyklestier og Fortove; men Landevejene skulde vel tages først. Iøvrigt henviste Taleren til den udførlige Redegørelse for de forskellige Projekter.

Stecher Christensen vilde paa den socialdemokratiske Gruppes Vegne anbefale at gaa til Ministeriet med disse Forslag til Igangsættelse af Arbejder; det var meget vigtigt for Kommunen i Øjeblikket, hvor Arbejdsløsheden truede meget stærkt. Aarhus Kommune havde ofret mest af alle Kommuner til Igangsættelse af saadanne Arbejder; men man maatte vedblivende anstrenge sig for at mildne Kaarene for de Arbejdsløse. Det Forslag, som vilde give størst Beskæftigelse, var Afgravningen ved de Mezasvej; det gav tillige Mulighed for Byggeri, og samtidig fik man Jord til Opfyldning af Mosegaarden, saa de paatænkte Haveanlæg og Sportspladser kunde laves derude. Man burde overfor Ministeriet betone, at der bør tages et vis Hensyn til Aarhus, fordi der allerede var ofret betydelige Beløb til de Arbejder, der ikke blev til noget.

I. C. Sørensen kunde paa den konservative Gruppes Vegne i det store og hele tiltræde Forslaget; det var godt at have en samlet Plan over de Ting, man kom til at beskæftige sig med i den kommende Tid, og Stadsingeniøren og hans

Personale fortjente Ros for Udarbejdelsen af de store Planer. Det viste, at Aarhus Kommune nu som tidligere var førende paa dette Omraade, at sætte Arbejder i Gang. Man maatte gøre gældende, at Aarhus By befandt sig i en særlig Situation. Byen havde i de sidste 15 Aar haft et mægtigt Byggeri tillige med mange andre store Arbejder, og mange Folk var kommet hertil for at faa Arbejde. Dette medførte, at Situationen nu var kritisk for Byen, og man maatte gøre Ministeriet opmærksom paa, at Aarhus her havde en særlig Opgave, da der ogsaa skulde tages Hensyn til de mange Tilflyttere. De to første Forslag, som blev indsendt, fik en krank Skæbne; men man maatte haabe paa lidt mere Velvilje i 2 Omgang; for det kunde ikke være Meningen, at f. Eks. Projektet med Anlægget ved Kongens Bro skulde være en Opgave, der særlig interesserer Aarhus. Ministeriet stillede nu andre Normer op end efter de tidligere Beskæftigelseslove; dengang skulde det dreje sig om Arbejder, som ellers ikke vilde blive udført; nu saa man paa, om Projekterne havde en mere produktiv Karakter, og tillige om de vilde give stor Beskæftigelse. Arbejdet ved Skanderborgvej opfyldte disse Betingelser, idet det gav baade Afgravning og Opfyldning og samtidig gjorde Arealerne byggemodne. Altanvejen til Risskov var der delte Meninger om, men der var meget godt i Planen. Den største Indvending var ikke selve Vejanlægget; det kunde blive baade smukt og godt; men Spørgsmaalet var, om Statsbanerne engang vilde nedlægge Banestrækningen, for saa vilde der blive en naturligere Basis for en Vej paa Banens Terræn. Projektet til Overdækning af Banegraven var i mange Retninger udmærket, men der vilde

vist hertil kræves en hel Del Materialer, som ikke i Øjeblikket kunde fremskaffes; maaske kunde man nøjes med en Del af Projektet i første Omgang. Forslaget til Cyklesti rundt om Brabrand Sø saa meget tiltalende ud. Aarhus havde altid haft en underlig stor Udstrækning fra Nord til Syd, Byen burde gøres bredere, og hertil vilde dette Projekt medvirke, det vanskeligste derved var vel, at det vilde kræve en hel Del Ekspropriationer og derfor tage lang Tid, men ellers burde man arbejde videre med dette Forslag, for København burde ikke have Monopol paa Tilskud til Stier gennem grønne Omraader. Cyklestien til Kalø vilde vist blive meget vanskelig at anlægge, da der her krævedes en Mængde Ekspropriationer og Forhandlinger med to Amter og mange Kommuner. Høfderne ved Varna var et godt og nyttigt Arbejde, og det vilde have Betydning for de mange Stenfiskere, der for Tiden førte en kummerlig Tilværelse. Det var rigtigt, at dette Arbejde laa paa Linie med den nye Lov, der gik stærkt ind for Landindvinding af forskellig Art. Derimod var Taleren ikke begejstret for Forslaget om Vejforlægningen ved Varna, da det vilde ødelægge for meget af Skoven. Man maatte for Skovens Vedkommende gøre sig klart, om det vedblivende skal være en Naturskov eller en Lystskov, og hvis man holdt paa det første, vilde denne Vejforlægning tage et meget stort Indhug i Skoven. Vejarbejderne kunde Taleren give sin Tilslutning, for de var meget paakrævede. Taleren kunde altsaa tiltræde, at der arbejdes videre med Projekterne, og at de søges gennemført saa hurtigt som muligt. Forslaget var et glædeligt Udtryk for, at Aarhus By var vaagen, og at Bystyret søgte at gøre, hvad der kunde gøres for Byens Befolkning i en arbejdskritisk Tid.

H. J. B a d e n var glad over, at Landsrets-sagfører Sørensen interessede sig for Skoven, men saa lød det mærkeligt, at han samtidig kunde være interesseret i Altanvejen, for den vilde maaske blive Riis Skovs Ruin. Det vilde ikke alene gaa ud over de skønne Skrænter, men ogsaa over Kratbevoksningen, som dækker Skovbrynet og giver Læ for de kolde Østenvinde. Derfor maatte man være meget forsigtig med at fjerne dette Læbælte, og man maatte ogsaa regne med, at Riis Skov er en Fredsskov, og der var meget strenge Bestemmelser for, hvad man maatte gøre ved en saadan. Man skulde være forsigtig med at slippe Ingeniører løs i en Skov! Det var derfor glædeligt, at denne Altanvej foreløbig var udskudt, og skulde den engang realiseres, haabede Taleren, at Skovudvalget og specielt Forstmændene kan faa Lov til at tale med derom. Ogsaa Naturfredningsnævnet vilde maaske have et Ord at sige i denne Sag. Afgravningen ved de Mezasvej var vel nok nødvendig, men det vilde rigtignok blive til stor Sorg for de mange Mennesker, der skal af med deres Have. Vejanlægget ved Varna var Taleren ikke saa ængstelig for som for Altanvejen, og hvis man engang skulde have Strandvejen langs Kysten gennemført, vilde det blive nødvendigt at faa en rationel Løsning af Vejforholdene ved Varna.

Thomas Christensen antog, at hele Byraadet var enigt om at gaa ind for de Forslag, der forelaa. Men Taleren savnede i alt dette et Forslag om Opførelse af Boliger. Der var ganske vist en Del ledige Lejligheder i Byen, men vist ikke flere end normalt. Regulering af Banegaardspladsen, der stadig var blevet forhalet og udsat,

burde ogsaa have været med. Arbejdsmæssig set var Projektet til Cyklestien til Brabrand Sø godt, naar det kunde give 400000 Kr. i Arbejdsløn; men det var jo skudt længere ud i Fremtiden. Vejanlægene var fortrinsvis Jordarbejde, og der savnedes Arbejde til Bygningshaandværkerne. Man havde nylig indviet en ny Fiskerihavn, men her gik Haandværkerne stadig og ventede paa Licitationer over Bygningsarbejder ved denne. Iøvrigt kunde Taleren anbefale Forslagene.

E. Winterberg hilste med Glæde det Initiativ, der var udvist af Stadsingeniøren og hans Personale. Projekterne var dels rene Luksusarbejder, dels saadanne, som var nødvendige og paakrævede. Arbejderne var delt i to Kategorier, dem med Tilskud efter Beskæftigelsesloven og dem med Tilskud fra Vejfonden. Men til Vejarbejderne havde man tidligere faaet indtil 100 % af Arbejdslønnen i Tilskud, og Taleren vilde derfor henstille til Udvalget, at disse Arbejder sættes højere op paa Listen, for de havde mindst lige saa stor Betydning som de andre Arbejder. Taleren var skuffet over, at man ikke havde medtaget Forslag til Rensningsanlæg. Alle var klar over Betydningen af et saadant, og det var snart uomgængelig nødvendigt ved nordre Badeanstalt, hvor Vandet var saa forurenat, at Byen ikke mere kunde være det bekendt. Taleren haabede, at man ikke helt havde glemt denne Sag, og at Udvalget vilde undersøge, om et saadant Arbejde hører til de Ting, der kan faas Tilskud til.

B o r g m e s t e r e n fastslog, at i Henhold til de faldne Udtalelser var der Enighed om Forslagene og om at tage dem i den paatænkte Rækkefølge. Vejforslagene stod ikke nederst paa

Listen; de var kun sat for sig selv, fordi det var Arbejder med særligt Tilskud fra Vejfondens. Taleren var ligesom Landsretssagfører Sørensen Tilhænger af Altanvejen til Riis Skov, den skulde blot ikke gaa for højt oppe paa Skrænten, og den afgravede Jord kunde anvendes til Paafyldning i Vejlby Mose, hvorved denne kunde kultiveres. Taleren troede ikke, Vejen vilde ødelægge Skoven, selv om der skulde røres lidt ved Skrænterne. Hvis alt skulde gaa efter skønhedsmæssige Hensyn, vilde man ikke komme ret langt, men derfor kunde man nok søge at skabe gode og smukke Forhold for Riis Skov. En Omlægning af Østbanen kom næppe, men skulde det ske gngang, var det bedst, om Vejen og Banen gik omtrent i samme Niveau, saa kunde Baneterrænet lægges til Vejen. I Forslaget fra Havnen var der Tale om et Rensningsanlæg for søndre Bydel, og maaske burde man undersøge Muligheden for at lave et saadant i nordre Bydel, og om der kan faas Tilskud dertil. Taleren gik alt-saa ud fra, at der var Enighed om Fremgangsmaaden, saaledes at man søger en Forhandling med Ministerierne for at faa Arbejderne fremmet saa hurtigt som muligt. Man kunde ikke bebrejde Udvalget, at det havde været for langsomt, og forhaabentlig vilde Ministeriet og Beskæftigelsescentralen fremme Sagerne hurtigere end hidtil.

J. P. N. Si i g pegede paa, at der i Forslaget angaaende Banegraven var nævnt, at der kunde faas Tilskud fra Grundejerne ved Hallsti. Taleren kunde ikke tænke sig, det kunde blive ret store Tilskud, for det var ganske smaa Ejendomme, og Ejerne af disse kunde næppe afse ret meget til Gadens Udvidelse, og de vilde heller ikke vinde meget derved. Angaaende Thomas Chri-

stensens Udtalelser om at bygge Lejligheder, saa var der vist ellers Enighed om, at der for Tiden er Lejligheder nok, og der vilde blive endnu flere ledige, hvis private eller Kommunen begyndte at bygge, saa var det næppe den Vej, man skulde gaa. Derimod vilde den foreliggende Beskæftigelsesplan have meget stor Betydning for Byen.

B o r g m e s t e r e n svarede, at der hørte store Arealer til Ejendommene ved Hallssti, og der vilde blive en Grundværdistigning ved Anlægget af Gaden. Man saa ofte, at flere smaa Ejendomme blev slaaet sammen for at bygge en moderne Ejendom ud til en bred Gade, og det kunde maaske ogsaa ske her. Kommunen var interesseret i at skaffe Parkeringspladser, men hvis der skulde bygges yderligere Garager her, vilde det blive under Overdækningen og ikke i Højden; det vilde være Vandalisme.

Thomas Christensen forstod godt Hr. Siigs Udtalelser fra et Grundejersynspunkt; men den Tid vilde komme, da der blev Mangel paa Lejligheder i Byen. Hr. Siig vilde godt være med til at afgrave Jorden; men Afgravningen skete vel, for at man engang kan bygge paa Jorden. Der var forøvrigt ogsaa Spørgsmaalet om Sanering af gamle Bydele; det vilde give Arbejde to Gange, baade med Nedrivning og Opbygning, og samtidig skabe store Værdier. Dette Spørgsmaal burde man ikke glemme.

B o r g m e s t e r e n svarede, at Udvalget flere Gange havde behandlet dette Spørgsmaalet, men foreløbig kunde der ikke siges noget derom.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 947—1940). Indstilling fra Havneudvalget angaaende Anlæg af **Industrihavn** Syd for Havnen.

Fra Havneingeniøren forelaa følgende Forslag:

FORSLAG

til

Anlæg af en Industrihavn

Syd for Havnen.

»Da Interessen for store Arealer til Industribrug i Nærheden af Kaj med passende Vanddybde har været stor i det sidste Aar, og da store Virksomheder tidligere har maattet afvises, fordi man ikke havde de nødvendige Arealer, har man undersøgt, hvilke Muligheder der er for at fremskaffe saadanne Arealer i nær Forbindelse med Kaj. Resultatet er blevet et Forslag til en Udvidelse af Havnen imod Syd som vist paa vedlagte Plan Nr. 5684. Grunden til, at der ikke er udarbejdet Forslag til et saadant Anlæg imod Nord, er den, at Arealet imellem den nuværende Kystlinie og 7 m Kurven — imod Syd begrænset af en Tangent til denne Kurve i Retning af Oddervej — Syd for Havnen er ca. 140 ha, medens Arealet imellem Kystlinien og den samme Kurve Nord for Havnen ud til den permanente Badeanstalt kun andrager 35 ha, eller — hvis man gaar helt ud til Skellet ved Riis Skov — ca. 75 ha.

Den første Udbygning af Forslaget — paa Planen indrammet med en rød Streg — begrænses mod Sydøst af et Kystværn, der begynder ved Strandvejen omtrent ud for Oddervej, og som fortsætter som Bølgebryder mod Nordøst langs 7 m Kurven til Havneindsejlingen. Mod Nordøst begrænses Landvindingen af et midlertidigt Kystværn, der udgaar fra Østre Kystværnsvej ud for Enden af Slippen.

Naar man har valgt at lade det sydøstre Kystværn begynde ud for Oddervej, er Grunden den, at man derved venter at blive fri for Gene fra opdrivende Tang, — en Gene, som sikkert maa ventes, hvis det nye Kystværn tilsluttes Strandvejen ved et hvilket som helst andet Punkt, der ligger nordligere end det, man har valgt, idet der da fremkommer en Vinkel, i hvilken Tangen vil samles. Den paa Planen med gul Farve viste sydvestligste Del af Landvindingen, hen over hvilken Forlængelsen af Kommunens to Overfaldsledninger skal føres, tænkes ikke opfyldt i hele sin Udstrækning med det samme, men først efterhaanden som der bliver Brug for den.

Inden for disse Yderværker tilvejebringes et 200 m bredt og 470 m langt Bassin, fra hvilket der føres et 120 m bredt og ca. 370 m langt Bassin omtrent imod Vest og - langs Dækmolen - en Slip af samme Bredde imod Sydvest,

Vanddybden tænkes, da der til en saadan Havn ikke ventes større Skibe, gjort 7,5 m.

De Omkostninger, der vil være forbundet med første Udbygning, anslaaes ifølge vedlagte kalkulatoriske Overslag til ca. 19,5 Mill. Kr., hvortil kommer Udgifter til Forlængelse af Kommunens Kloaktrykledning, der anslaaes til 561000 Kr. og af 2 af Kommunens Overfaldsledninger, anslaaet til 310000 Kr., i alt altsaa 871000 Kr.

Ved den første Udbygning opnaas en samlet Kajlængde paa 1310 m., et nyttigt Vandareal paa 16 ha og et Landareal paa 62 ha.

Hvis Havnen udbygges mod Nordøst som vist punkteret og sværtet med grøn Farve paa

Planen, kan man opnaa en samlet Kajlængde paa 2120 m, et nyttigt Vandareal paa 28,5 ha og et samlet Landareal paa 90 ha. For sidstnævnte Udbygning er der dog ikke udarbejdet Overslag.

Det kan oplyses, at der til første Udbygning vil medgaa:

ca. 5350 t. Jern à 400 Kr. 2.140000,00 Kr.

ca. 300 m² Tømmer à 150 » 45000,00 »

Ialt ca. 2.185000,00 Kr.

Resten af Overslagssummen skal bruges til danske Materialer og Arbejder.

Endvidere skal oplyses, at det skønnes, at Arbejdslønnen paa Arbejdspladsen og i Stenfiskerfartøjer antagelig vil blive

ca. Kr. 4.590500,00

II

Kalkulatorisk Overslag

til Forslag I's første Udbygning.

480000 m³ Uddybning til ÷ 7,8

m og Klapning à Kr. 2,50 . 1,200000,00 Kr.

3.000000 m³ Opfyldning med

Sand fra Søen à Kr. 2,00 . 6.000000,00 »

200000 m³ Opfyldning fra Af-

gravning ved Skanderborg-
vej à Kr. 3,30..... 660000,00 »

1040 m Permanent Bølgebryder

paa 7,5 m Vand af Jernbeton-
sænkekasser à Kr. 4300,00 4.472000,00 »

180 m Midlertidige Dækmoler

paa 7,5 m Vand af Jernbeton-
sænkekasser à Kr. 4300,00 774000,00 »

480 m Dækmole af Sten og

Pæle paa 4,75—6,25 m Vand
à Kr. 2500,00 1.200000,00 »

At Overføre: 14.306000,00 Kr.

	Overført: 14.306000,00 Kr.	
410 m Kystværn af Sten og Pæle paa 0—4,75 m Vand à Kr. 600,00.....		246000,00 »
1510 m Jernbetonbolværk paa 7,5 m Vand à Kr. 2000,00 .	3.020000,00	»
67000 m ² Gadeanlæg, incl. Led- ninger og Lysanlæg à Kr. 25,00	1.675000,00	»
6100 m Spor anlæg à Kr. 100, hvoraf D. S. B. ventes at be- tale Halvdelen à Kr. 50,00	305000,00	»
	<u>19.552000,00</u>	Kr.

Hertil kommer:

850 m kommunal Kloaktrykledning à Kr. 660.....	561000,00	
1000 m kommunal Kloakoverfalds- ledning à Kr. 310	310000,00	871000,00 »
	<u>Ialt 20.423000,00</u>	Kr.

Fra Havneudvalget forelæa følgende Indstilling :

»Da der ifølge Meddelelser i Dagspressen skal være Interesse for Havnearealer til forskellige større Industrivirksomheder, har Havneudvalget ladet Havneingeniøren undersøge, om der er Mulighed for at tilvejebringe saadanne Arealer her.

Resultatet af denne Undersøgelse er blevet vedlagte foreløbige Projekt tit en Industrihavn med 7,5 m Vanddybde Syd for Havnen. Som det fremgaar af den til Projektet hørende Beskrivelse med kalkulatorisk Overslag, omfatter første Del af Projektet — den med rødt farvelagte — en samlet Kajlængde paa 1510 lbm,

et nyttigt Vandareal paa 16 ha og et samlet Landareal paa 62 ha, og de Omkostninger, som vil være forbundet med Fuldførelse af denne Del af Projektet, anslaaes til ca. 19,5 Mill. Kr., hvortil maa lægges ca. 870000 Kr. til Forlængelse af Kloaktrykledning og to Overfaldsledninger. De dækkende Værker omkring Havnen anslaaes til ca. 6.700000 Kr., Uddybning og Opfyldning til 7.860000 Kr., Kajerne til godt 3 Mill. Kr. og Gade- og Sporanlæg til ca. 2 Mill. Kr. Medens det vil være nødvendigt af anvende hele Beløbet til dækkende Værker, vil Bolværker, Opfyldning samt Gade og Sporanlæg selvfølgelig i nogen Grad kunne tilvejebringes, efterhaanden som der viser sig Anvendelse for dem.

Idet Havneudvalget tillader sig at fremsende Projekt til det ærede Byraads Behandling, skal man tillade sig at foreslaa, at det undersøges, om Staten — for at skabe Beskæftigelse — er interesseret i at yde Tilskud til Gennemførelse af Projektet, og i bekræftende Fald, hvort stort et Tilskud der kan opnaas.

Efter Havneingeniørens Oplysning skal der indføres Jern og Tømmer til et Beløb af ca. 2,2 Mill. Kr., og den Arbejdsløn, som vil komme til Udbetaling her, dels paa Arbejdspladsen og dels til Stenfiskerfartøjer, anslaaes til at ville andrage godt 4,5 Mill. Kr.«

B o r g m e s t e r e n meddelte, at allerede for længe Siden havde der været Tale om at fremskaffe Arealer til Industribrug. Man havde gennem mange Aar udvidet og forbedret Havnen for ca. 1 Mill. Kr. aarlig, men der manglede stadig Arealer til Fabrikker. Der havde været Tale om

baade et Koksværk, et Staalvalseværk og et Olieraffinaderi. Der havde været nedsat en Kommission, der havde beskæftiget sig med Planer til en industriel Udvikling; det havde været drøftet at oprette 2 Koksværker, hvoraf det ene skulde ligge i Frederiksværk, og man burde nu arbejde for at faa det andet til Aarhus. Man stod overfor en betydelig Udvidelse af Gasværket i Aarhus, men de Koks, der produceredes paa almindelige Værker, var bløde Koks, der egnede sig til Kakkelovsfyring, hvorimod de haarde Koks eller Cinders, der brugtes til Centralvarme, maatte indføres fra Udlandet. Paa et Koksværk kunde man faa 70 % Cinders af Kullene foruden forskellige Biprodukter, og man kunde spare en stor Del af Indførselen af Cinders. Alle disse Forhold var drøftet i Havneudvalget, og der var udarbejdet flere Projekter, hvoraf man anbefalede det foreliggende, der bestaar af en Havneudvidelse mod Syd. Der havde været nogen Ængstelse for at ødelægge Strandvejen, men efter Forslaget vilde Forholdene blive mere tiltalende end nu, idet en Kystsikring helt ud til Oddervejen vilde forhindre, at Tang og Smuds samler sig ved Stranden. Direktør Juncker paa Oliefabrikken havde været Medlem af Kommissionen, og han havde været med til at præge Forslaget, saa den moderne Industris Ønsker kan blive opfyldt. Projektet var anslaaet til ca. 20 Mill. Kr., men disse Penge skulde jo fordeles over en Aarrække. Nu havde man en Plan over, hvorledes Udvidelsen kan ske, og efter Forslaget vilde der baade skaffes Arbejde og Arealer til Industrien. Nu vilde det altsaa blive undersøgt, hvilket Tilskud der fra Statens Side kan paaregnes hertil.

Havneingeniør G e b a u e r gennemgik Projektet under Henvisning til de ophængte Tegninger. Mae havde først tænkt at begynde Opfyldningen udfor Filtenborgs Plads; men saa vilde der dannes en spids Vinkel, hvor der vilde samles Tang og Affald fra Overfaldsledningerne, og det vilde blive meget uheldigt. Derfor burde man som foreslaaet begynde helt ude ved Oddervejen. Indenfor dette Kystværn skulde der fyldes op og laves en Strandpark langs Strandvejen, og der var ogsaa Plads til et Rensningsanlæg. Taleren gav derefter en Oversigt over den paatænkte Havns Udstrækning og Dybdeforhold.

I. C. S ø r e n s e n bemærkede, at Forslaget var i høj Grad betinget af, hvorledes Fremtiden vil forme sig; men Taleren vilde understrege Borgmesterens Bemærkninger, som traf det helt rigtige. Hvis Aarhus skal have en Industrihavn, saa var her et Projekt, som kunde udføres, naar Tiden var moden dertil. Aarhus havde egentlig i længere Tid savnet Arealer til Fabriksbrug, idet der næsten kun fandtes det Stykke, som var forbeholdt Oliemøllen til Udvidelser, og enkelte Industrier var af den Grund ikke kommet til Byen. Dernæst havde det været rart, om man i Aarhus havde haft Virksomheder, der kunde knyttes til de paatænkte Anlæg. Nogle af de Forslag, som havde været fremme, var dog ved at svinde lidt i Horisonten; det gjaldt saaledes Staalvalseværket, som man havde tænkt skulde ligge i Aarhus, og et Olieraffinaderi fik først Betydning, naar Krigen var forbi. Skulde der anlægges to Koksværker i Landet, burde Aarhus i hvert Fald have det ene. Det vanskeligste ved Situationen i Dag var altsaa, at man ikke ved, i hvilket Omfang Aarhus i Fremtiden vil blive

Industriby. Angaaende Strandvejen, saa maatte man sige, at Havnen ikke kan lægges andre Steder, og det var en væsentlig Forbedring, at der vilde blive lavet en Strandpark fra Filtenborgs Plads til Holmevej. Taleren kunde paa Gruppens Vegne anbefale, at der arbejdes videre med Projektet og undersøges, i hvilket Omfang der kan faas Statstilskud dertil.

B o r g m e s t e r e n var enig med Landsrets-sagfører Sørensen i, at det først og fremmest gjaldt om at have Grunde at anvise Industrien, og hvis der kunde faas Statstilskud til Projektet, kunde man i hvert Fald gennemføre en Del af det. Der var vist i Byraadet Enighed om Forslaget.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 153¹—1940). Indstilling angaaende Færdiggørelse af den sidste Fodboldbane samt Regulering af Areal paa Stadion som **Ungdomsarbejde**.

Fra Stadsingeniøren forelaa følgende Forslag:

»Da Arbejdet med Anlæg af den sidste Fodboldbane ved Stadion ikke kan naa at blive fuldført i indeværende Aar, skal jeg foreslaa, at man i Henhold til Loven om Ungdomsarbejde søger om en Forlængelse indtil 31. Marts 1941 paa samme Betingelser, som er gældende nu.

Da Statens Ungdomslejre næppe kommer saa vidt inden dette Tidspunkt, at de kan optage de paa Stadion beskæftigede unge Arbejdsløse, skal jeg endvidere foreslaa, at man søger Arbejdet udvidet med Regulering af det lave Areal mellem ovennævnte Fodboldbane samt Forplads og Adgangsvej til disse Baner og Cyklebanen. Det er det sidste, der mangler af Regulering ved Stadion, og det vil næppe blive udført paa anden Maade.

Som vist paa medfølgende Plan kan der indrettes en Haandboldbane og en Kastegaard. De samlede Udgifter er anslaaet til 22000 Kr., hvoraf de sædvanlige Tilskud udgør 12000 Kr., heraf Statens 8000 Kr.«

Tiltraadt af Budgetudvalget.

Indstillingen vedtoges.

16. (J. Nr. 12¹⁶—1940). Indstilling fra Socialudvalget om **Julehjælp.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Man skal herved indstille, at der ogsaa i Aar som Julehjælp ydes Alders- og Invaliderentydere en Hjælp efter Folkeforsikringslovens § 40, Stk. 5 (som personligt Tillæg) efter følgende Regler:

Enlige Personer 5,00 Kr. og Familieforsørgere 10,00 med Tillæg af 2,00 Kr. pr. Barn under 15 Aar, alt dog kun til Personer, der ikke har Indtægt udover det saakaldte fradragsfri Beløb.

Desuden foreslaas uddelt $\frac{1}{2}$ kg Sylte pr. Person svarende til ca. 1,75 Kr; ogsaa denne Udgift afholdes som personligt Tillæg.

Paa tilsvarende Maade forholdes med Hensyn til Personer, der oppebærer Hjælp som kronisk syg efter Forsorgslovens §§ 247—48, saaledes at Udgiften afholdes efter disse Bestemmelser som personligt Tillæg.

Til Personer, der understøttes med Kommunehjælp eller Særhjælp, har man til Hensigt at yde $\frac{1}{2}$ kg Sylte pr. Person samt 10,00 Kr. til enlige og 20,00 Kr. til Familieforsørgere med Tillæg af 2,00 Kr. pr. Barn under 15 Aar, alt dog kun, for saa vidt de paagældende faar Hjælp til Underhold og Husleje. Ekstrahjælpen

ydes, uanset om de paagældende faar Julehjælp fra Arbejdsløshedskasse eller Fagforening.«

Sigvald Nielsen anbefalede Indstillingen og gjorde opmærksom paa, at de, der understøttedes med Kommunehjælp, i Aar fik dobbelt saa meget som i Fjor, fordi de ikke havde faaet nogen Pristalsregulering til deres Understøttelse.

Thomas Christensen kunde give det sidste sin Tilslutning, men naar man vilde tage Hensyn til Prisstigningen, var det ikke rigtigt kun at yde 2 Kr. Tillæg pr. Barn, medens man i 1937 gav 5 Kr. 2 Kr. var ikke meget værd i Øjeblikket, og dette Tillæg burde forhøjes. Taleren vilde dog ikke stille Ændringsforslag.

Borgmesteren gjorde opmærksom paa, at der ogsaa blev givet $\frac{1}{2}$ kg Sylte til hver Person, og det kunde i nogen Grad opveje det andet.

Indstillingen vedtoges.

17. (J. Nr. 948—1940). Indstilling fra Lønudvalget om midlertidigt Tillæg til Kommunens og Havnens Pensionister.

Følgende Indstilling forelaa:

»I Anledning af forskellige Henvendelser fra Foreningen af Kommunens og Havnens Pensionister har Lønudvalget overvejet Mulighederne for i nogen Grad at yde Pensionisterne Dækning for de senere Tiders Prisstigninger, men af saavel økonomiske som tekniske Aarsager har man ikke anset det for muligt at gennemføre en almindelig Revision af Pensionsforholdene for Opnaaelse af en til f. Eks. Statens Pensioner svarende Reguleringsordning.

Ved Lov af 25. f. M. er der imidlertid bevilget Alders- og Invalidere rentenydere et midlertidigt Tillæg for Halvaaret $\frac{1}{10}$ 1940— $\frac{31}{3}$ 1941

paa for Aarhus' Vedkommende 54 Kr. for Ægtepar og 30 Kr. for Enlige, og man tillader sig herved at indstille til Byraadet, at samme Tillæg for nævnte Halvaar ydes de af Kommunens og Havnens indenfor Aarhus Bygrænse boende Pensionister, som ikke oppebærer Tillægget efter nævnte Lov, og saaledes at Halvdelen af Tillægget udbetales ca. 15. December d. A. og Sjettedelen ved de følgende maanedlige Udbetalinger af Pensionen.

Kommunens og Havnens Udgifter til den foreslaaede Ydelse vil udgøre ialt ca. 10000 Kr.«

Stecher Christensen anbefalede Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

18. (J. Nr. 171²—1940). Tilbud fra A/S J. C. Filtenborg om at ville skænke Byen et **Taarnur til det ny Raadhus.**

Fra Selskabets Bestyrelse forelaa følgende Skrivelse:

»Aktieselskabet J. C. Filtenborg, ved dets undertegnede Bestyrelse, tillader sig herved at tilbyde Byen som Gave et Taarn-Ur til det ny Raadhus.

Det er meddelt os, at der tænkes opsat 2 Urskiver, en paa Sydsiden og en paa Nord-siden af Taarnet, og den tænkte Gave bestaar da i et Gangværk med Visere til disse 2 Skiver, et Slagværk til hele og halve Timeslag og dertil hørende Klokke, samt en kontant Sum paa 5000 Kr. til Beklædning af Skiverne og Fremskaffelse af Tal, alt efter Arkitekternes nærmere Anvisning.

Vi tilføjer, at hele Gaven vil blive udført som dansk Arbejde, og at den til Slagværket

hørende Klokke vælges saaledes, at den vil kunne indgaa i et eventuelt Klokkespil.

Naar vort Selskab gerne har villet tilbyde Byen denne Gave, har vi taget i Betragtning, at det netop i Aar er 85 Aar siden Firmaet J. C. Filtenborg startedes, at Firmaet og senere Aktieselskabet altid har haft sit Hoveddomicil her i Aarhus, at vort Selskab saaledes føler sig stærkt knyttet til Byen, og at dette ligeledes gjaldt Firmaets Indehaver igennem en lang Aarrække, Etatsraad Chr. Filtenborg. Vort Selskab har derfor gennem Tilbudet af denne Gave gerne villet følge den Tradition, som allerede Chr. Filtenborg har skabt.

Vi beder nu Herr Borgmesteren venligst meddele os, om denne Gave kan passe ind i Byraadets Dispositioner.«

Budgetudvalget indstiller, at foranstaaende Tilbud modtages, dog saaledes, at der først tages Bestemmelse om Urets nærmere Indretning, naar Spørgsmaalet om et eventuelt Klokkespil er afklaret.

B o r g m e s t e r e n henviste til den foreliggende Skrivelse med det smukke Tilbud. Uret blev indrettet med et Slagværk, hvori et Klokkespil kunde indbygges, og der var Tale om, at der skulde dannes en Borgerkomite, der vil foretage en Indsamling for at fremskaffe et Klokkespil. Det vilde koste 70000 Kr., og skulde der indkomme mere, vilde der være god Anvendelse derfor til Udsmykning af Raadhuset. Taleren antog, at Byraadet enstemmigt vilde slutte sig til at rette en Tak til Selskabet for den storstilede Gave. (Tilslutning!)

Indstillingen vedtoges,

19. (J. Nr. 3¹⁷—1940). Efterbevilling af Overskridelser i Regnskabet for:

- a. Skattekontoret.
- b. Økonomikontoret.
- c. Revisionskontoret.
- d. Kæmnerkontoret.
- e. Skovene.
- f. Markvæsenet.

2. Behandling.

Efterbevilling meddeltes.

20. (J. Nr. 3—1940). **Efterbevilling** af Overskridelser i Regnskabet for Socialvæsenet.

B o r g m e s t e r e n pegede paa, at der var en Overskridelse paa godt $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Det skyldtes i første Række, at Refusionen havde svigtet, samt at Beløbet til Kommunehjælp var steget.

I. C. S ø r e n s e n bemærkede, at Formanden for Socialudvalget ikke var til Stede, ellers vilde Taleren have spurgt ham om, hvorfor Udgiften til Kommunehjælp var steget saa meget i 1939—40, naar Antallet af Understøttede var mindre end i Aaret forud.

B o r g m e s t e r e n antog, at der kunde gives Svar herpaa ved 2. Behandling.

Overgik til 2. Behandling.
